

Paraules d'agraïment en l'acte de lliurament dels diplomes d'acadèmic d'honor

Xavier Subias Fages

Acadèmic d'honor

El protocol m'assigna un honor més: donar les gràcies a la Corporació en nom de tots sis diplomats:

Moltes gràcies, senyor president, senyor secretari.

Però, jo m'allargaré una mica. M'havia fet un “discurs” seguint el monjo de Montserrat Josep Massot, que accepta un honor semblant amb joia. Això li dóna peu per evocar l'obra feta, i als qui l'han ajudat a fer-la i a arribar fins aquí. (Suposo que els cinc diplomats estarien d'acord).

Els oradors ja han evocat l'obra i circumstàncies dels cinc i no em toca sintetitzar-la.

Aniré al meu cas.

El també des d'avui Il·lm. Xavier Subias Fages –servidor de vostès– nat a Figueres, ha fet una àmplia obra arquitectònica amb els seus col·legues: Pedro López Iñigo i Guillermo Giráldez Dávila. De la Facultat de Dret a la Facultat d'Econòmiques; de la Clínica Dexeus de la Bonanova a l'Hospital Oncològic; de l'escola Betània Patmos a l'Autònoma de Bellaterra.

Sempre treballant tots tres, penso que he entès el que és l'Arquitectura: procés creatiu complex –no lineal– ple de *feedbacks* (baralles de socis), que va de la idea-funció-programa a la cosa material edifici-espai urbà-ciutat. Sempre basat en l'ofici i la construcció (subconscient de l'arquitecte, diu Sigfried Giedion). Sempre dibuixant, incorporant valors de geometria, plàstica, sociologia, psicologia, funcionals... Procés que si es fa amb cura i rigor pot donar lloc a moments d'utopia: la bellesa.

Per això, ningú discuteix que l'Arquitectura és objecte d'aquesta casa.

Però, en el “discurs” prioritzo un tema diferent, avui gairebé oblidat: la planificació territorial, l'urbanisme. Per què, què pot tenir més necessitat de belles arts que la construcció de la ciutat?

Després d'una llarga travessia per l'administració em presento com a testimoni –supervivent– de l'urbanisme de Barcelona en els anys difícils: 1973 – atemptat de Carrero Blanco; 1975 – mort de Franco; 1978 – brutal crim de l'alcalde Viola i esposa; 1977 – Socias Humbert dóna la benvinguda a Tarradellas i clou l'etapa tràgica.

Testimoni de l'adéu de J. M. Porcioles, que ressuscita el “Pla de l'armari”, amb l'esquema director de Ros Vila –metròpolis gran: tot el litoral de la província–, que edita i prologa amb el títol “Barcelona 2000”.

D'Enric Massó –primer alcalde democràtic, que deia “toquim-toquim” a la gent, sortint del Liceu–, què té el valor d'iniciar el Pla Metropolità 1974 amb Serratosa i Solans, que rep 10.000 al·legacions inesperades. El no de 18 regidors al català a les sessions el fa dimitir. Però, les al·legacions segueixen vives.

De Joaquim Viola –nomenat pel Govern Civil– que esdevé l'alcalde més impopular des de la República –xoca amb les associacions de veïns–. Posa al davant del Pla a Carceller i a Subias; recolzats per Estapé, Hortalà, Trias Fargas i Arozamena. Afirmar que no li agrada el Pla, però comprèn que s'ha d'aprovar perquè s'acaba la vigència de les al·legacions. Subias manté l'equip amb Solans que, mentrestant, ha aprofundit el projecte. Nova informació pública, noves al·legacions. El Pla s'aprova el 1976, modèlic i vigent fins avui dia.

De Socias Humbert, alcalde, que s'emporta Solans a l'Ajuntament i el Pla 1976 queda consolidat.

Recordo també els acords i desacords dels equips tècnics Serratosa-Solans, a l'inici, Carceller-Subias el 1976. Acords en estàndards i coeficients per limitar la densificació, humanitzar la ciutat i fer-la més “vivable”. Discrepàncies sobre les vies ràpides de connexió amb l'àrea metropolitana i de la renovació urbana que impliquen, que finalment les faria l'Estat.

He parlat d'urbanisme perquè avui l'economia, la crisi, la bombolla immobiliària i un nou pensament, les Smart City, s'ho mengen tot. Però, jo segueixo creient, amb Pierre Vilar, que Catalunya i Barcelona –tant com París– mereixen el lema “Fluctuat nec mergitur”, trontolla, però tornarà a navegar. I tornarà el creixement i l'urbanisme basat en els estàndards, coeficients i també en les belles arts.

I acabo, perquè ja he ultrapassat els límits del protocol i de la seva indulgència.

Reitero en nom de tots sis diplomats, moltes gràcies a la corporació: acceptem amb joia l'honor que ens fa.

He dit.

21 de novembre de 2012